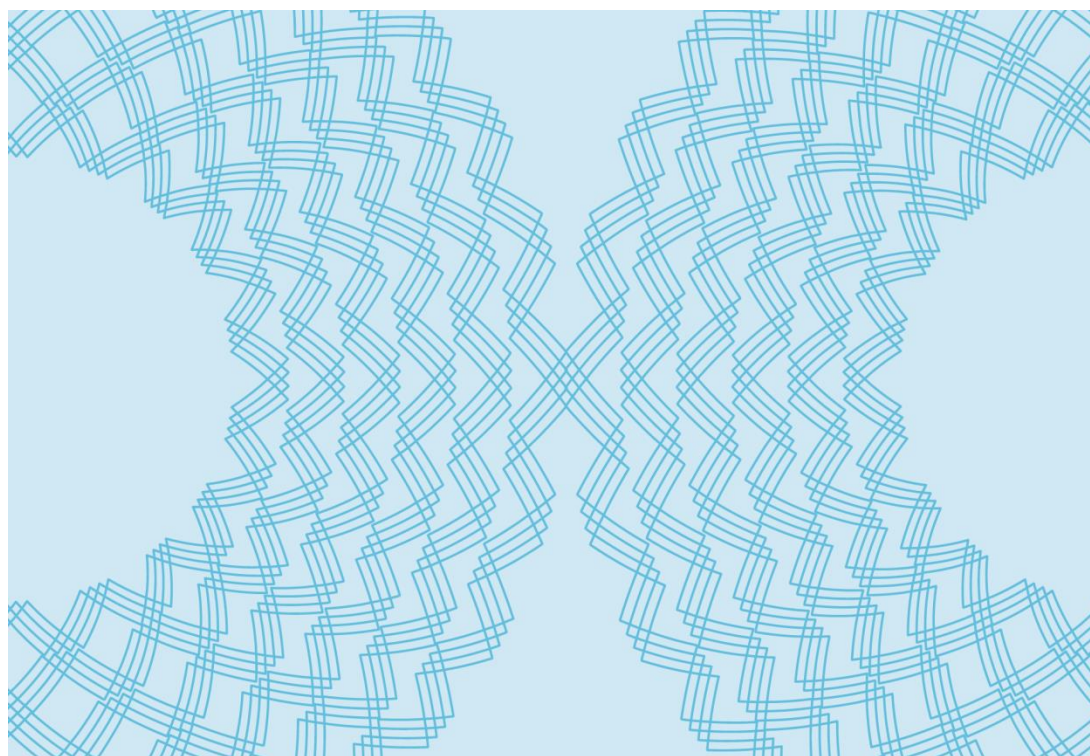

NBP

Narodowy Bank Polski

**INSTRUKCJA
WYPEŁNIANIA FORMULARZY
SPRAWOZDAWCZYCH
M0001-M0018**

Definicje instrumentów finansowych

Bankowe papiery wartościowe są to dłużne papiery wartościowe emitowane przez banki na podstawie art. 90 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 1376, z późn. zm.). Papiery te służą gromadzeniu przez banki środków pieniężnych w złotych lub w innej walucie wymiennej i zawierają w nazwie wyrazy „bankowy papier wartościowy”.

Bony pieniężne NBP są to dyskontowe papiery dłużne o okresie zapadalności do 1 roku, emitowane przez NBP na podstawie uchwały nr 30/2003 Zarządu NBP z dnia 12 września 2003 r. w sprawie emitowania bonów pieniężnych Narodowego Banku Polskiego (Dz. Urz. NBP nr 15, poz. 24 z późn. zm.).

Bony skarbowe są to dłużne papiery wartościowe emitowane w imieniu Skarbu Państwa przez Ministra Finansów na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych o pierwotnym terminie wykupu nie dłuższym niż rok (Dz. U. nr 157, poz. 1240, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie warunków emitowania bonów skarbowych (Dz. U. nr 250, poz. 1679, z późn. zm.).

Hipoteczne listy zastawne są to dłużne papiery wartościowe emitowane przez banki hipoteczne na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2003 r., nr 99, poz. 919, z późn. zm.). Są to papiery wartościowe imienne lub na okaziciela, których podstawę emisji stanowią wierzytelności banku hipotecznego zabezpieczone hipotekami, w którym to liście bank hipoteczny zobowiązuje się wobec uprawnionego do spełnienia określonych świadczeń pieniężnych.

Niezabezpieczony depozyt międzybankowy jest to transakcja, w której jedna ze stron zobowiązuje się do przeniesienia na rzecz drugiej strony własności określonej ilości środków pieniężnych. Natomiast druga strona transakcji zobowiązuje się do zwrotu w określonym terminie otrzymanej kwoty środków pieniężnych oraz dokonania płatności odsetkowej, w wysokości ustalonej w dniu zawarcia transakcji, naliczonej od kwoty pożyczki.

Obligacje bankowe są to dłużne papiery wartościowe emitowane przez banki na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o obligacjach. (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r., nr 120, poz. 1300, z późn. zm.). Obligacje bankowe są papierami wartościowymi emitowanymi w serii, w których bank stwierdza, że jest dłużnikiem właściciela obligacji (obligatariusza) i zobowiązuje się wobec niego do spełnienia określonego świadczenia.

Obligacje infrastrukturalne – są to obligacje emitowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego i poręczane lub gwarantowane przez Skarb Państwa na podstawie ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (tekst jednolity Dz.U. z 2012 r., poz. 931, z późn. zm.).

Obligacje komunalne - są to papiery dłużne emitowane przez podmioty na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o obligacjach (tekst jednolity Dz.U. z 2001 r., nr 120, poz. 1300, z późn. zm.).

Obligacje skarbowe są to dłużne papiery wartościowe emitowane w imieniu Skarbu Państwa przez Ministra Finansów na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych o pierwotnym terminie wykupu dłuższym niż rok (Dz. U. nr 157, poz 1240, z późn. zm.).

Opcja na stopę procentową jest to instrument finansowy, który nabywcy daje prawo do płacenia lub otrzymywania odsetek od określonej kwoty nominalnej, za oznaczony okres i naliczonych według ustalonej stopy procentowej, nakładając jednocześnie na wystawcę obowiązek – odpowiednio – otrzymywania lub płacenia odsetek na rzecz nabywcy.

Opcja walutowa jest to instrument finansowy, który nabywcy daje w oznaczonym czasie prawo do kupna (opcja call) lub sprzedaży (opcja put) określonej kwoty waluty obcej po ustalonym wcześniej kursie, nakładając jednocześnie na wystawcę obowiązek – odpowiednio – sprzedaży (opcja call) lub kupna (opcja put) tej waluty od nabywcy opcji. Kategoria ta obejmuje opcje typu europejskiego, amerykańskiego oraz wszelkie opcje egzotyczne.

Papiery dłużne zabezpieczone aktywami (asset-backed securities – ABS) to papiery dłużne powstałe w wyniku sekurytyzacji aktywów. Jednym z podstawowych rodzajów ABS są papiery wartościowe zabezpieczone długoterminowymi kredytami hipotecznymi (mortgage-backed securities – MBS), zwykle o terminie zapadalności dłuższym niż rok. Zabezpieczenie mogą jednak stanowić także inne aktywa, m.in. krótkoterminowe należności handlowe, pożyczki, a także inne kredyty.

Publiczne listy zastawne są to dłużne papiery wartościowe emitowane przez banki hipoteczne na podstawie art. 3 ust. 2 ustawy o z dnia 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2003 r., nr 99, poz. 919, z późn. zm.). Są to papiery wartościowe imienne lub na okaziciela, których podstawę emisji stanowią wierzytelności banku hipotecznego z tytułu:

kredytów w części zabezpieczonej wraz z należnymi odsetkami, gwarancją lub poręczeniem Narodowego Banku Polskiego, Europejskiego Banku Centralnego, rządów lub banków centralnych państw członkowskich Unii Europejskiej, Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, z wyłączeniem państw, które restrukturyzują lub restrukturyzowały swoje zadłużenie zagraniczne w ciągu ostatnich 5 lat, oraz gwarancją lub poręczeniem Skarbu Państwa zgodnie z przepisami odrębnych ustaw, albo

kredytów udzielonych podmiotom wyżej wymienionym, albo

kredytów w części zabezpieczonej wraz z należnymi odsetkami, gwarancją lub poręczeniem jednostek samorządu terytorialnego oraz kredytów udzielonych jednostkom samorządu terytorialnego.

Transakcja CIRS zobowiązuje obie strony do wymiany okresowych płatności odsetkowych, naliczanych od określonej kwoty nominalnej przez uzgodniony okres, oraz, jeśli tak ustalono w warunkach transakcji, wymiany kwoty nominalnej (po wcześniej uzgodnionym kursie) w dniu zakończenia transakcji i ewentualnie w dniu rozpoczęcia transakcji. Płatności odsetkowe są wyrażone w różnych walutach i obliczane według ustalonej dla każdej z nich stopy procentowej.

Transakcja Currency Basis Swap jest rodzajem transakcji CIRS, w której ustalone dla każdej ze stron stopy procentowe są stopami zmiennymi (określonymi stawkami referencyjnymi w różnych walutach), przy czym jedna z nich jest korygowana o uzgodnioną w warunkach transakcji marżę, tzw. basis.

Transakcja FRA jest to instrument finansowy, w którym strony zobowiązują się do zapłaty odsetek od ustalonej kwoty nominalnej za oznaczony okres rozpoczynający się w przyszłości, naliczonych według ustalonej w dniu zawarcia transakcji stopy procentowej. W praktyce są to przeważnie transakcje z rozliczeniem różnicowym. W takich transakcjach strony rozliczają się różnicą odsetkową pomiędzy stawką FRA (stopą terminową w dniu zawarcia transakcji) a stopą referencyjną obowiązującą dwa dni robocze przed dniem rozrachunku, naliczaną od ustalonej w transakcji kwoty nominalnej.

Transakcja FX swap zobowiązuje strony transakcji do dokonania początkowej wymiany walut (pierwsza noga – short leg) w wyznaczonym dniu i po ustalonym w momencie zawarcia transakcji kursie oraz wymiany końcowej tych samych walut (druga noga – long leg), w wyznaczonym dniu (innym niż dzień rozrachunku pierwszej nogi) i po ustalonym w momencie zawarcia transakcji kursie (przeważnie różnym od kursu wymiany początkowej). Kwota, którą jeden z kontrahentów jest zobowiązany zapłacić drugiemu w wyniku wymiany końcowej, określona jest w takiej samej walucie, jak kwota, którą kontrahent otrzymał w wymianie początkowej.

Transakcja IRS zobowiązuje obie strony transakcji do wymiany okresowych płatności odsetkowych od ustalonej kwoty nominalnej przez oznaczony okres. Dokonywane płatności odsetkowe są wyrażone w tej samej walucie i obliczane według ustalonej dla każdej ze stron stopy procentowej (jedna stopa może być stała, a druga zmienna lub obie mogą być zmienne, ale uzależnione od różnych stawek referencyjnych).

Transakcja OIS zobowiązuje obie strony transakcji do wymiany różnicy w płatnościach odsetkowych obliczanych według stałej i zmiennej stopy procentowej. Płatności naliczane są od ustalonej kwoty nominalnej. Zmienna stopa procentowa jest wyznaczana na podstawie dziennych stawek referencyjnych O/N (POLONIA lub WIBOR O/N). Rozrachunek netto (bez wymiany kwoty nominalnej OIS) jest dokonywany w kolejnym dniu roboczym po terminie, w którym kończy się okres odsetkowy OIS (po terminie zapadalności transakcji OIS).

Transakcja repo jest transakcją, w ramach której jedna ze stron (sprzedający) zobowiązuje się wobec drugiej strony do przeniesienia w dniu nabycia własności zbywanych papierów wartościowych w zamian za zapłatę przez kupującego kwoty nabycia, a kupujący zobowiązuje się wobec sprzedającego do przeniesienia w dniu odkupu własności równoważnych papierów wartościowych w zamian za zapłatę kwoty odkupu. Strona kupująca, nabywająca papiery wartościowe na czas trwania transakcji, zawiera transakcje reverse repo, natomiast strona sprzedająca papiery wartościowe na czas trwania transakcji dokonuje transakcji repo.

Transakcja SBB/BSB jest transakcją, w ramach której w dniu nabycia sprzedający przenosi na kupującego własność zbywanych papierów wartościowych, a kupujący dokonuje na rzecz sprzedającego płatności kwoty nabycia będącej sumą kwoty stanowiącej iloczyn ceny nabycia i łącznej wartości nominalnej zbywanych papierów wartościowych i kwoty stanowiącej narosłe pożytki obliczone na dzień nabycia od zbywanych papierów wartościowych. Natomiast w dniu odkupu kupujący przenosi na sprzedającego własność równoważnych papierów wartościowych, a sprzedający dokonuje na rzecz kupującego płatności kwoty odkupu będącej sumą kwoty stanowiącej iloczyn ceny odkupu i łącznej wartości nominalnej równoważnych papierów wartościowych i kwoty stanowiącej narosłe pożytki obliczone na dzień odkupu od równoważnych papierów wartościowych. Strona kupująca, nabywająca papiery wartościowe na czas trwania

transakcji, zawiera transakcje BSB, natomiast strona sprzedająca papiery wartościowe na czas trwania transakcji dokonuje transakcji SBB.

Walutowa transakcja natychmiastowa (spot) jest to transakcja polegająca na wymianie określonej kwoty waluty, po określonym w momencie zawarcia transakcji kursie, której rozrachunek musi nastąpić w ciągu dwóch dni roboczych.

Walutowa transakcja outright forward to transakcja zobowiązująca jedną ze stron do sprzedaży, a drugą do zakupu w określonym w przyszłości terminie ustalonej kwoty waluty po kursie ustalonym w dniu zawarcia transakcji. Rozrachunek transakcji następuje w terminie późniejszym niż dwa dni robocze od daty jej zawarcia. Ta kategoria instrumentów obejmuje również terminowe transakcje wymiany walut z rozliczeniem różnicowym (non-delivery forward, contract for difference).

Objaśnienia do formularzy M0001-M0006

1. Dane dotyczą papierów dłużnych emitowanych w trybie oferty niepublicznej przez rezydentów (podmioty finansowe, w tym banki, oraz podmioty niefinansowe i instytucje samorządowe) na polskim rynku finansowym. Należy także wykazać emisje adresowane do wskazanego przez emitenta nabywcy lub grona nabywców.

2. Rezydenci i nierezydenci to podmioty w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. Prawo dewizowe (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. nr 826).

3. Dane o zadłużeniu z tytułu emisji są wykazywane w tys. zł według wartości nominalnej dłużnych papierów wartościowych. Wyjątek stanowią obligacje z głębokim dyskontem oraz obligacje zerokuponowe. Dla tych obligacji dane o stanie zadłużenia są prezentowane według wartości tych obligacji w momencie ich objęcia powiększonej o narosłe odsetki za okres od momentu emisji do bieżącego dnia sprawozdawczego. Wartość emisji obligacji z głębokim dyskontem i obligacji zerokuponowych na dzień sprawozdania odpowiada faktycznej cenie zakupu wraz z narosłymi odsetkami, natomiast wartość wykupu w dniu wykupu odpowiada cenie nominalnej.

4. Okresem sprawozdawczym jest miesiąc. Dane są przekazywane do NBP miesięcznie.

5. Dane są wykazywane z uwzględnieniem daty płatności. Oznacza to, iż dane o wartości emisji i liczbie emisji dotyczą tylko tych emisji, za których nabycie na rynku pierwotnym dokonano zapłaty w formie pieniężnej w danym miesiącu (okresie sprawozdawczym). Jako wartość wykupu wykazywane są te emisje, które zostały faktycznie wykupione przez emitenta w danym miesiącu (okresie sprawozdawczym). „Rolowanie” zadłużenia należy traktować jako opłacenie nabycia nowych papierów środkami pozyskanymi z wykupu wcześniej wyemitowanych papierów i wykazywać według dnia nabycia nowej emisji.

Przykład 1 (emisje instrumentów dłużnych):

Emisja, która miała miejsce 25 marca 2010 r. i dla której termin zapłaty ustalono na 6 kwietnia 2010 r. powinna być wykazywana jako emisja w miesiącu kwietniu, a nie marcu.

6. Dane o stanie zadłużenia obejmują tylko emisje, które zostały skutecznie objęte i opłacone zarówno w formie pieniężnej jak i niepieniężnej, np. poprzez akredytywę nieodwołalną. W przypadku emisji, które w całości lub w części zostały opłacone w formie niepieniężnej należy każdorazowo przekazać pismem dodatkową informację do Departamentu Statystyki NBP zawierającą dane o wartości emisji opłaconej w formie pieniężnej i wartości emisji opłaconej w formie niepieniężnej. Należy także informować o zmianie wartości części opłaconej w formie pieniężnej i niepieniężnej.

7. Bank przekazuje informacje o swoich emisjach (wzory M0001-M0003) oraz tylko o tych emisjach dokonywanych przez rezydentów innych niż banki zgodnie z przekrojem sektorowym na wzorach formularzy (M0004-M0006), dla których pełni on rolę depozytariusza w rozumieniu definicji zawartej w „Rekomendacji w sprawie standardowej dokumentacji niepublicznych emisji krótko- i średnioterminowych obligacji nieskarbowych przeprowadzanych za pośrednictwem kilku dealerów”.

8. Bank sprawozdający pełniący rolę depozytariusza wykazuje całą emisję, tj. także te części, dla których inne podmioty pełnią rolę sub-depozytariuszy, (tj. emisja jest wykazywana zbiorczo przez depozytariusza). Bank nie ujmuje natomiast tych emisji, dla których on pełni rolę sub-depozytariusza, a inny podmiot pełni rolę depozytariusza. Powyższa zasada ma na celu zapewnienie jednokrotnego wykazywania danej emisji w sprawozdaniach przesyłanych przez banki do NBP.

9. Sektor „Pozostałe instytucje sektora finansowego” obejmuje swoim zakresem następujące sektory: Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego, Pomocnicze instytucje finansowe, Instytucje ubezpieczeniowe i Fundusze emerytalne.

10. Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez bank sprawozdający obejmują dłużne papiery wartościowe wyemitowane na podstawie przepisów:

ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 1376, z późn. zm.) – bankowe papiery wartościowe,

ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o obligacjach (tekst jednolity Dz.U. z 2001 r. nr 120, poz. 1300, z późn. zm.) – obligacje bankowe,

ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2003 r., nr 99, poz. 919, z późn. zm.) - hipoteczne listy zastawne i publiczne listy zastawne,

ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 931, z późn. zm.) - obligacje infrastrukturalne.

11. Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez rezydentów innych niż banki obejmują instrumenty dłużne wyemitowane przez te podmioty na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o obligacjach (tekst jednolity Dz.U. z 2001 r. nr 120, poz. 1300, z późn. zm.).

12. Krótkoterminowe dłużne papiery wartościowe są to dłużne papiery wartościowe z pierwotnym terminem wykupu do 1 roku włącznie.

13. Długoterminowe dłużne papiery wartościowe są to dłużne papiery wartościowe z pierwotnym terminem wykupu powyżej 1 roku.

14. Wartość emisji w miesiącu oznacza wartość wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych opłaconych wyłącznie w formie pieniężnej (patrz pkt 5 Objaśnień) w danym miesiącu (okresie sprawozdawczym) według wartości nominalnej, z zastrzeżeniem danych o wartości emisji obligacji z głębokim dyskontem oraz obligacji zerokuponowych (sposób prezentacji danych dla tych obligacji przedstawiono w punkcie 3 powyżej).

15. Liczba emisji w miesiącu oznacza liczbę emisji opłaconych (patrz pkt 5 Objaśnień) w danym miesiącu (okresie sprawozdawczym), których wartość wykazano w kolumnie „Wartość emisji w miesiącu”.

16. Stan zadłużenia na koniec miesiąca oznacza stan zadłużenia z tytułu opłaconych zarówno w formie pieniężnej jak i niepieniężnej (patrz pkt 6 Objaśnień) wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych na koniec danego miesiąca (okresu sprawozdawczego) według wartości nominalnej - z wyjątkiem obligacji

zerokuponowych oraz obligacji z głębokim dyskontem (patrz pkt 3). W przypadku gdy bank sprawozdający pełnił rolę depozytariusza dla emisji, która została następnie zarejestrowana (zdematerializowana) w KDPW, wartość zadłużenia wykazywana w formularzu M0004 pomniejszana jest o wartość instrumentów przeniesionych do KDPW.

17. Wartość wykupu w miesiącu oznacza wartość dłużnych papierów wartościowych wykupionych (patrz pkt 6 Objasnień) przez emitenta w danym miesiącu według wartości nominalnej (zarejestrowanie emisji w KDPW nie skutkuje ujmowaniem wartości tej emisji w formularzu M0005 jako wykupu, a jedynie w formularzu M0004, jak opisano wyżej).

18. Dane o emisjach dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych (EUR i inne waluty) wykazywane są w PLN po przeliczeniu po kursie średnim NBP ustalonym dla danej waluty: dla stanu zadłużenia - na koniec miesiąca (okresu sprawozdawczego), dla wartości emisji - z dnia dokonania płatności za nabyte na rynku pierwotnym dłużne papiery wartościowe, a dla wartości wykupu - z dnia dokonania wykupu.

19. W kolumnie „inne waluty” należy wykazywać sumę emisji w innych walutach niż PLN i EUR po przeliczeniu na PLN po kursie średnim NBP z dnia emisji.

20. W informacji uzupełniającej „długoterminowe instrumenty dłużne w tym ABS” należy wykazać zbiorczo wszystkie długoterminowe papiery wartościowe zabezpieczone wierzytelnościami.

21. Emisje netto w miesiącu – komórki będą wyliczane automatycznie po wpisaniu danych pierwotnych jako różnica pomiędzy nowymi emisjami w miesiącu (wzór M0002 oraz M0005) a wykupem w miesiącu (wzór M0003 oraz M0006).

Objaśnienia do formularza M0007

1. Przekazuje się informacje o nabywcach nieskarbowych dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez rezydentów na podstawie prawa polskiego, zarówno w trybie oferty publicznej, jak i niepublicznej. Formularz M0007 dotyczy zdematerializowanych jak i materialnych dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych w Polsce na podstawie: ustawy o obligacjach (z wyłączeniem skarbowych papierów wartościowych), ustawy Prawo bankowe, ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych. **W strukturze nabywców dłużnych papierów wartościowych nie należy uwzględniać obligacji infrastrukturalnych Krajowego Funduszu Drogowego**, tj. obligacji emitowanych przez BGK na podstawie ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r., nr 256, poz. 2571, z późn. zm.). Informacji o nabywcach takich obligacji emitowanych przez BGK nie należy wykazywać ani w kolumnach dla obligacji bankowych (C1 i D1), ani w kolumnach dla innych instrumentów dłużnych (H1 i I1).

2. **Przekazuje się informacje o nabywcach nieskarbowych dłużnych papierów wartościowych zarejestrowanych (zdematerializowanych) w KDPW**, jak również zdeponowanych poza KDPW, tj. dla których centralną ewidencję prowadzą banki działające w Polsce (dotyczy to większości papierów dłużnych emitowanych na rynku krajowym w trybie oferty niepublicznej). W konsekwencji wartość zadłużenia wykazywana w formularzu M0007 jest wyższa od zadłużenia prezentowanego w formularzu M0004 o wartość instrumentów zarejestrowanych (zdematerializowanych) w KDPW, dla których bank sprawozdający pełni funkcję powiernika emisji.

3. **Dla nieskarbowych dłużnych papierów wartościowych zarejestrowanych (zdematerializowanych) w KDPW formularz wypełniają tylko banki pełniące funkcję powiernika dla poszczególnych emisji** w rozumieniu przepisów ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (w tym przekazują także informacje o stanie portfela własnego tych papierów dłużnych). **Banki sprawozdające, które nie pełnią funkcji powiernika dla danych emisji, nie przekazują informacji o stanie portfela własnego tych papierów dłużnych.**

4. **Dla innych niż wymienione w pkt 3 zdeponowanych poza KDPW nieskarbowych dłużnych papierów wartościowych formularz wypełniają tylko banki pełniące funkcję depozytariusza lub sub-depozytariusza dla poszczególnych emisji** w rozumieniu „Rekomendacji w sprawie standardowej dokumentacji niepublicznych emisji krótko i średnioterminowych obligacji nieskarbowych przeprowadzanych za pośrednictwem kilku dealerów”. **Banki sprawozdające, które nie pełnią funkcji depozytariusza lub sub-depozytariusza dla danych emisji nie przekazują informacji o stanie portfela własnego wspomnianych papierów dłużnych.**

5. Dla nieskarbowych dłużnych papierów wartościowych zarejestrowanych (zdematerializowanych) w KDPW banki powiernicze wykazują zarówno stan portfela własnego tych papierów dłużnych (w wierszach B1-D1), jak i stan rachunków papierów wartościowych prowadzonych dla innych nabywców w podziale na poszczególne kategorie inwestorów (zgodnie z pkt 8 w wierszach B1-P1). W przypadku papierów dłużnych zarejestrowanych na rachunkach zbiorczych prosimy wykazywać je w wierszu O1 – „Instytucje krajów

UGiW” albo P1 – „Instytucje krajów reszty świata”, w zależności od siedziby podmiotu, dla którego prowadzony jest rachunek zbiorczy.

6. Dla pozostałych zdeponowanych poza KDPW nieskarbowych dłużnych papierów wartościowych depozytariusze wykazują zarówno stan portfela własnego tych papierów dłużnych (w wierszach B1-D1), jak i stan rachunków papierów wartościowych prowadzonych dla innych nabywców, z wyłączeniem stanu kont sub-depozytariuszy. Sub-depozytariusze wykazują stan portfela własnego tych papierów dłużnych (w wierszach B1-D1) oraz stan rachunków prowadzonych dla innych nabywców, których oni obsługują. W przypadku, gdy depozytariusz prowadzi rejestr papierów wartościowych na rzecz sub-depozytariusza innego niż wymieniono w paragrafie 4 ust. 1 uchwały nr 53/2011 Zarządu NBP z późn. zm., uwzględnia on w miarę możliwości w raportowanych do NBP danych stan kont tego sub-depozytariusza. Stan rachunków papierów wartościowych prowadzonych dla innych nabywców sprawozdaje się w podziale na poszczególne kategorie inwestorów (zgodnie z pkt 8 w wierszach B1-P1).

Przykład 2 (struktura nabywców na podstawie kont depozytowych):

Na kontach depozytowych prowadzonych przez bank pełniący funkcję depozytariusza zarejestrowano obligacje komunalne o wartości 100 tys. zł, z czego obligacje o wartości 10 tys. zł znajdują się w portfelu własnym banku. Obligacje komunalne o wartości 30 tys. zł są zaewidencjonowane na rachunkach sub-depozytariuszy. Depozytariusz wykazuje zatem w formularzu M0007 obligacje komunalne o wartości 70 tys. zł według struktury ich posiadaczy na dzień sporządzenia sprawozdania (60 tys. zł obligacji w posiadaniu podmiotów dla których prowadzi ewidencję papierów wartościowych i obligacje o wartości 10 tys. zł z portfela własnego). Struktura posiadaczy pozostałych obligacji (o wartości 30 tys. zł) powinna być przedstawiona w sprawozdaniach sub-depozytariuszy.

7. Dane powinny być prezentowane na podstawie ewidencji w ostatnim dniu okresu sprawozdawczego według wartości nominalnej papierów dłużnych. Wartość instrumentów nominowanych w walutach obcych jest przeliczana na złote po średnim kursie NBP tych walut z ostatniego dnia okresu sprawozdawczego.

8. Podział inwestorów (nabywców) powinien być przygotowywany według klasyfikacji sektorowej gospodarki zgodnej ze standardem europejskim ESA 95. Szczegółowe definicje poszczególnych kategorii podmiotów są dostępne na stronie internetowej NBP: www.nbp.pl -> Statystyka i Sprawozdawczość -> Sprawozdawczość -> Sprawozdawczość dla NBP przekazywana przez banki -> Instrukcje -> Instrukcja wypełniania formularzy sprawozdawczych AXXX, PXXX, D301 oraz IDXX z załącznika nr 2 do Uchwały nr 53/2011 Zarządu NBP (dla banków stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości oraz Polskie Zasady Rachunkowości).

Objaśnienia do formularza M0008

1. Dane powinny być prezentowane na podstawie stanu portfela własnego w ostatnim dniu okresu sprawozdawczego według wartości nominalnej obligacji skarbowych.

2. Wartość obligacji skarbowych nominowanych w walutach obcych przeliczana jest na złote po kursie średnim NBP tych walut z ostatniego dnia okresu sprawozdawczego.

Objaśnienia do formularzy M0009-M0011

1. Do NBP powinny być przekazywane dane o wszystkich transakcjach nominowanych w złotych zawartych przez dealerów banków sprawozdających na rynku niezabezpieczonych depozytów międzybankowych oraz na rynku operacji warunkowych. Z raportowania należy wykluczyć transakcje zawarte z NBP.

2. W formularzu M0009 wykazuje się wyłącznie transakcje z rezydentami.

3. W formularzu M0009 w kolumnach A1 B1 dotyczących niezabezpieczonych depozytów międzybankowych wykazuje się informacje o depozytach zawartych w złotych z innymi bankami działającymi w Polsce (bankami krajowymi, w tym spółdzielczymi, oddziałami banków zagranicznych oraz oddziałami instytucji kredytowych). Nie wykazuje się jednocześnie transakcji zawieranych w ramach tej samej grupy kapitałowej.

4. W odniesieniu do rynków *repo*, *reverse repo*, BSB i SBB (formularze M0009, M0010 oraz M0011) przekazuje się jedynie informacje o transakcjach, w których w zamian za środki pieniężne w złotych następuje okresowe przeniesienie własności instrumentów dłużnych, z wyłączeniem transakcji zawartych na platformie Treasury BondSpot Poland. Przekazuje się tylko informacje o transakcjach *repo*, *reverse repo*, BSB i SBB w PLN zabezpieczonych na instrumentach dłużnych wyemitowanych na podstawie prawa polskiego.

5. W przypadku rynków *repo*, *reverse repo*, BSB i SBB instytucje sprawozdające powinny przekazać dane o transakcjach zawartych z instytucjami powiązanymi kapitałowo (z podmiotami dominującymi, stowarzyszonymi, spółkami zależnymi, oddziałami). Należy m.in. wykazywać transakcje zawarte przez banki sprawozdające w celu zniwelowania ekspozycji na ryzyko rynkowe wynikającej z transakcji zrealizowanych z ich klientami – tzw. operacje *hedge back-to-back*. Nie należy natomiast wykazywać transakcji między dealerami instytucji sprawozdającej (*desks*) zawartych wyłącznie w celu uproszczenia zapisów księgowych lub ułatwienia zarządzania ryzykiem w tej instytucji.

Przykładowo transakcja zawarta przez *sales desk* z klientem niebankowym i następnie domknięta z *trading desk* w tym samym banku powinna być raportowana jeden raz, jako transakcja bank–klient niebankowy (nie należy raportować transakcji między *sales desk* a *trading desk*). Jeśli *trading desk* zabezpieczył następnie pozycję przez zawarcie przeciwstawnej transakcji (*hedge back-to-back*) z innym bankiem (np. z bankiem „matką”), to należy również sprawozdać jednokrotnie transakcję *hedge back-to-back*, jako transakcję banku z innym bankiem.

6. W formularzach M0010 i M0011 transakcje *repo*, *reverse repo*, BSB i SBB prezentuje się w podziale ze względu na rodzaj dłużnych papierów wartościowych stanowiących ich zabezpieczenie (bony pieniężne NBP, bony skarbowe, obligacje skarbowe, inne instrumenty dłużne wyemitowane na podstawie prawa polskiego). W pozycji „pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego i pomocnicze instytucje finansowe” wykazuje się transakcje zawarte z Bankowym Funduszem Gwarancyjnym zabezpieczone wyżej wymienionymi dłużnymi papierami wartościowymi. Należy również sprawozdawać wartości transakcji z podziałem na terminy pierwotne operacji *repo*, *reverse repo*, BSB i SBB z wyodrębnieniem transakcji z „bankami krajowymi, oddziałami instytucji kredytowych i oddziałami banków zagranicznych”.

7. Dla transakcji *repo*, *reverse repo*, BSB oraz SBB sprawozdaje się tylko wartość **środków pieniężnych** pozyskanych (przekazanych) w wymianie początkowej w zamian za okresowe przeniesienie własności papierów wartościowych stanowiących zabezpieczenie w tych transakcjach.

8. Dane w formularzach M0009, M0010 oraz M0011 powinny być wykazywane według daty zawarcia transakcji – należy wykazywać wyłącznie transakcje rozpoczęte w danym miesiącu (zarówno już zakończone, jak i niezakończone w okresie sprawozdawczym). Nie należy w nich wykazywać transakcji zakończonych w danym miesiącu, które rozpoczęte zostały w poprzednich miesiącach.

9. Terminy pierwotne transakcji wykazywanych w formularzach M0009, M0010 oraz M0011 powinny być kalkulowane bez wliczania dni roboczych, w których następuje rozrachunek początkowy niezabezpieczonego depozytu (przekazanie środków bankowi, który je pozyskuje) lub rozrachunek wymiany początkowej transakcji *repo*, *reverse repo*, BSB i SBB. Oznacza to, że zawarta w środę transakcja S/W na rynku depozytów międzybankowych, której rozrachunek nastąpi w kolejny piątek (przy założeniu braku dni świątecznych między tymi datami) powinna być zakwalifikowana do depozytów do 1 tygodnia włącznie (bez depozytów jednodniowych) i wykazana w formularzu M0009 w kolumnie A1 wiersz C1.

Przykład 3 (niezabezpieczony depozyt międzybankowy):

Dnia 30 listopada 2009 r. dealer banku A zawarł transakcję z dealerem banku B, polegającą na złożeniu tygodniowego depozytu w banku B. Dnia 2 grudnia 2009 r. (drugi dzień roboczy od dnia zawarcia transakcji) środki pieniężne dotarły na rachunek banku B. Transakcja ta powinna zostać zaliczona do obrotów w listopadzie (wg dnia zawarcia transakcji). Dnia 9 grudnia 2009 r. bank B zwrócił środki wraz z narosłymi odsetkami na rachunek banku A. Pierwotny termin zapadalności tej transakcji wynosi jeden tydzień (od 2 grudnia 2009 r. do 9 grudnia 2009 r.) i według tego terminu zapadalności instrument powinien być wykazany w formularzu M0009 w wierszu C1.

Przykład 4 (transakcja *repo*):

*Dnia 16 lipca 2009 r. dealer banku A zawarł transakcję *repo* z dealerem banku B, w której pozyskał środki pieniężne w zamian za papiery wartościowe na okres dwóch tygodni. Dnia 20 lipca 2009 r. (drugi dzień roboczy od dnia zawarcia transakcji) środki pieniężne dotarły na rachunek banku A, natomiast na bank B nastąpiło okresowe przeniesienie własności papierów wartościowych stanowiących zabezpieczenie w tej transakcji. Omatowana transakcja powinna zostać zaliczona do obrotów w lipcu (wg dnia zawarcia transakcji). Dnia 3 sierpnia 2009 r. bank A zwrócił środki pieniężne wraz z narosłymi odsetkami na rachunek banku B oraz ponownie uzyskał tytuł własności papierów wartościowych. Pierwotny termin zapadalności tej transakcji wynosi dwa tygodnie (od 20 lipca 2009 r. do 3 sierpnia 2009 r.) i według tego terminu pierwotnego zapadalności instrument powinien być wykazany w formularzu M0009 w wierszu D1.*

10. Podział kontrahentów transakcji w formularzach M0010 i M0011 powinien być przygotowywany według klasyfikacji sektorowej gospodarki zgodnej ze standardem europejskim ESA 95. Szczegółowe definicje poszczególnych kategorii podmiotów są dostępne na stronie internetowej NBP: www.nbp.pl -> Statystyka i Sprawozdawczość -> Sprawozdawczość -> Sprawozdawczość dla NBP przekazywana przez banki -> Instrukcje -> Instrukcja wypełniania formularzy sprawozdawczych AXXX, PXXX, D301 oraz IDXX z załącznika nr 2 do Uchwały nr 53/2011 Zarządu NBP (dla banków stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości oraz Polskie Zasady Rachunkowości).

Objaśnienia do formularzy M0012-M0016

1. Do NBP powinny zostać przekazane dane o wszystkich transakcjach pochodnych na kurs złotego lub nominowanych w złotych zawartych przez dealerów banków sprawozdających, niezależnie od tego, czy te transakcje są księgowane w księdze banku prowadzącego działalność operacyjną w Polsce, czy też w księdze podmiotu dominującego z siedzibą za granicą. Z raportowania należy wykluczyć transakcje pochodne zawarte z NBP.

2. Instytucje sprawozdające powinny przekazać dane o transakcjach zawartych z instytucjami powiązаныmi kapitałowo (z podmiotami dominującymi, stowarzyszonymi, spółkami zależnymi, oddziałami). Należy m.in. wykazywać transakcje zawarte przez banki sprawozdające w celu zniwelowania ekspozycji na ryzyko rynkowe wynikającej z transakcji zrealizowanych z ich klientami – tzw. operacje hedge back-to-back. Nie należy natomiast wykazywać transakcji między dealerami instytucji sprawozdającej (desks) zawartych wyłącznie w celu uproszczenia zapisów księgowych lub ułatwienia zarządzania ryzykiem w tej instytucji.

Przykładowo transakcja zawarta przez sales desk z klientem niebankowym i następnie domknięta z trading desk w tym samym banku powinna być raportowana jeden raz, jako transakcja bank–klient niebankowy (nie należy raportować transakcji między sales desk a trading desk). Jeśli trading desk zabezpieczył następnie pozycję przez zawarcie przeciwstawnej transakcji (hedge back-to-back) z innym bankiem (np. z bankiem „matką”), to należy również sprawozdać jednokrotnie transakcję hedge back-to-back, jako transakcję banku z innym bankiem.

3. IRS, OIS i FRA – przekazuje się informacje tylko o transakcjach, w których kwota nominalna jest wyrażona w PLN.

4. CIRS (w tym Currency Basis Swap) i opcje walutowe – przekazuje się informacje tylko o transakcjach, w których jedną z walut wymiany jest PLN.

5. Dane w formularzach M0012-M0016 powinny być wykazywane według daty zawarcia transakcji.

6. Wartość transakcji zawartych na rynku IRS, CIRS (w tym Currency Basis Swap), FRA, OIS, opcji jest równa wartości nominalnej tych transakcji (kwocie bazowej). Prezentuje się wartości wszystkich zawartych w okresie sprawozdawczym transakcji w podziale na sprzedane i kupione (nie należy kompensować transakcji sprzedaży i kupna).

7. Strategie opcyjne – każda pojedyncza opcja składająca się na strategię opcyjną powinna być sprawozdana oddzielnie, odpowiednio, jako opcja kupiona lub sprzedana.

8. Kupno IRS oznacza transakcję, w której podmiot sprawozdający dokonuje płatności odsetkowych obliczonych według stałej stopy procentowej ustalonej w dniu zawarcia transakcji. Analogiczna zasada dotyczy transakcji OIS i FRA (tzn. strona kupująca FRA dokonuje płatności odsetkowych ustalonych według stawki FRA ustalonej w dniu zawarcia transakcji).

9. Kupno CIRS, w tym kupno Currency Basis Swap, oznacza transakcję, w której podmiot sprawozdający dokonuje płatności odsetkowych w złotych (obliczonych według stawek krajowego rynku pieniężnego).

10. Mając na uwadze uwagi w pkt. 8 i 9, każdą transakcję IRS, FRA, OIS, CIRS, w tym Currency Basis Swap, należy sprawozdawać pojedynczo – tzn. transakcja np. IRS nie może być prezentowana w kolumnie „Kupno” jako instrument, z tytułu którego podmiot sprawozdawczy otrzymuje płatności odsetkowe i jednocześnie w kolumnie „Sprzedaż” jako instrument, z tytułu którego podmiot sprawozdawczy zobowiązuje się do dokonywania płatności kuponów odsetkowych.

11. Transakcje OIS w formularzu M0012 obejmują transakcje, w których stawką referencyjną jest zarówno stawka WIBOR O/N, jak i POLONIA. W formularzu M0015 transakcje te prezentuje się w podziale m.in. ze względu na stawkę referencyjną (odpowiednio w kolumnach A1 i B1).

12. Podział kontrahentów transakcji w formularzach M0012 i M0013 powinien być przygotowywany według klasyfikacji sektorowej gospodarki zgodnej ze standardem europejskim ESA 95. Szczegółowe definicje poszczególnych kategorii podmiotów są dostępne na stronie internetowej NBP: www.nbp.pl -> Statystyka i Sprawozdawczość -> Sprawozdawczość -> Sprawozdawczość dla NBP przekazywana przez banki -> Instrukcje -> Instrukcja wypełniania formularzy sprawozdawczych AXXX, PXXX, D301 oraz IDXX z załącznika nr 2 do Uchwały nr 53/2011 Zarządu NBP (dla banków stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości oraz Polskie Zasady Rachunkowości).

13. W formularzach M0014-M0016 dotyczących struktury terminowej zawartych transakcji pochodnych przez pierwotny termin zapadalności transakcji należy rozumieć okres, na jaki została zawarta umowa, tj. okres od daty zajęcia pozycji w instrumencie pochodnym do daty wygaśnięcia transakcji (rozrachunku transakcji).

a) W przypadku transakcji IRS jest to okres pomiędzy drugim dniem roboczym od dnia zawarcia transakcji a dniem rozrachunku ostatniej płatności (maturity date). Dotyczy to również przypadku, kiedy data rozpoczęcia transakcji (effective date) przypada później niż drugiego dnia roboczego po dniu zawarcia transakcji (forward-starting swaps).

Przykład 5 (transakcja IRS):

Dnia 28 listopada 2008 r. dealer banku A zawarł z dealerem banku B transakcję 1Y IRS. Datą rozpoczęcia transakcji IRS (effective date) jest 2 grudnia 2008 r. (drugi dzień roboczy po dniu zawarcia transakcji), a dniem rozrachunku ostatniej płatności (maturity date) jest 2 grudnia 2009 r. Transakcja ta powinna zostać zaliczona do obrotów w listopadzie 2008 r. (wg dnia zawarcia transakcji). Pierwotny termin zapadalności tej transakcji wynosi rok (od 2 grudnia 2008 r. do 2 grudnia 2009 r.) i według tego terminu zapadalności instrument powinien być sklasyfikowany.

b) W przypadku transakcji OIS jest to okres pomiędzy dniem rozpoczęcia okresu odsetkowego (drugim dniem roboczym po dniu zawarcia transakcji) a dniem rozrachunku transakcji.

Przykład 6 (transakcja OIS):

Dnia 30 listopada 2009 r. dealer banku A zawarł z dealerem banku B dwutygodniową transakcję OIS. Dniem rozpoczęcia okresu odsetkowego transakcji OIS jest 2 grudnia 2009 r. (drugi dzień roboczy po dniu zawarcia transakcji). Dnia 15 grudnia 2009 r. (ostatni dzień okresu odsetkowego OIS) nastąpiło ustalenie zmiennej stopy OIS, kalkulowanej na podstawie dziennych stawek referencyjnych, będącej podstawą do rozliczenia transakcji. Jej rozrachunek nastąpił 16 grudnia 2009 r. Transakcja ta powinna zostać zaliczona do obrotów w listopadzie (wg dnia zawarcia transakcji). Pierwotny termin zapadalności tej transakcji wynosi dwa tygodnie (od 2 grudnia 2009 r. do 16 grudnia 2009 r.) i według tego terminu zapadalności instrument powinien być wykazany w formularzu M0015 w wierszu A1.

c) W przypadku transakcji FRA jest to okres pomiędzy drugim dniem roboczym od dnia zawarcia transakcji (effective date) a dniem jej rozrachunku (dniem płatności różnicy odsetkowej).

Przykład 7 (transakcja FRA):

Dnia 29 kwietnia 2009 r. dealer banku A zawarł z dealerem banku B transakcję FRA 1x4. Dniem rozpoczęcia transakcji FRA (effective date) jest 4 maja 2009 r. (drugi dzień roboczy po dniu zawarcia transakcji). Dnia 4 czerwca 2009 r. nastąpił rozrachunek transakcji (dzień płatności różnicy odsetkowej). Transakcja ta powinna zostać zaliczona do obrotów w kwietniu (według dnia zawarcia transakcji). Pierwotny termin zapadalności tej transakcji wynosi miesiąc (od 4 maja 2009 r. do 4 czerwca 2009 r.) i według tego terminu instrument powinien być wykazany w formularzu M0016 w wierszu C1.

d) W przypadku opcji walutowych jest to okres pomiędzy drugim dniem roboczym od dnia zawarcia transakcji a dniem jej rozrachunku.

Przykład 8 (opcje walutowe):

Dnia 31 lipca 2009 r. dealer banku A kupił od dealera banku B opcję walutową z dwumiesięcznym terminem zapadalności. Datą spot dla tej transakcji jest 4 sierpnia 2009 r. (drugi dzień roboczy po dniu zawarcia transakcji). Transakcja ta powinna zostać zaliczona do obrotów w lipcu (wg dnia zawarcia transakcji). Dnia 1 października 2009 r. nastąpiło określenie kursu referencyjnego będącego podstawą do rozliczenia transakcji. Rozrachunek transakcji nastąpił 5 października 2009 r. Pierwotny termin zapadalności tej transakcji wynosi dwa miesiące (standardowo: od 4 sierpnia 2009 r. do 4 października 2009 r., jednak dzień 4 października 2009 r. jest dniem świątecznym, dlatego rozrachunek transakcji nastąpił pierwszego dnia roboczego po tym dniu) i według tego terminu zapadalności instrument powinien być wykazany w formularzu M0015 w wierszu C1.

Objaśnienia do formularzy M0017 i M0018

1. W formularzu M0017 wykazuje się obroty na rynku walutowym wg. wartości transakcji zawartych przez podmiot sprawozdający w obszarze waluta obca – waluta obca.

2. W formularzu M0018 wykazuje się obroty na rynku walutowym wg. wartości transakcji zawartych przez podmiot sprawozdający w obszarze waluta obca – PLN. Prezentuje się wartości wszystkich zawartych w okresie sprawozdawczym transakcji w podziale na sprzedane i zakupione (nie należy kompensować transakcji zakupu i sprzedaży).

3. W formularzu M0018 w kolumnie A2 „zakupione” wykazuje się następujące transakcje:

- transakcje kasowe (spot), w których podmiot sprawozdający nabywa PLN za walutę obcą,
- transakcje *outright forward*, w których podmiot sprawozdający nabywa PLN za walutę obcą,
- transakcje FX swap, w których podmiot sprawozdający w wymianie początkowej nabywa PLN za walutę obcą,
- transakcje CIRS, w tym Currency Basis Swap, w których podmiot sprawozdający dokonuje płatności odsetkowych w PLN (obliczonych według stawek krajowego rynku pieniężnego).

4. W formularzu M0018 w kolumnie A3 „sprzedane” wykazuje się następujące transakcje:

- transakcje kasowe (spot), w których podmiot sprawozdający nabywa walutę obcą za PLN,
- transakcje *outright forward*, w których podmiot sprawozdający nabywa walutę obcą za PLN,
- transakcje FX swap, w których podmiot sprawozdający w wymianie początkowej nabywa walutę obcą za PLN,
- transakcje CIRS, w tym Currency Basis Swap, w których podmiot sprawozdający dokonuje płatności odsetkowych w walucie obcej (obliczonych według stawek rynku pieniężnego odpowiedniego dla danej waluty).

5. Uwzględniając informacje zawarte w pkt 3 i 4, każdą transakcję należy sprawozdawać pojedynczo – tzn. np. transakcja CIRS nie może być prezentowana w kolumnie „zakupione” jako instrument, z tytułu którego podmiot sprawozdawczy otrzymuje płatności odsetkowe i jednocześnie w kolumnie „sprzedane” jako instrument, z tytułu którego podmiot sprawozdawczy zobowiązuje się do dokonywania płatności odsetkowych.

6. Do NBP powinny zostać przekazane dane o wszystkich transakcjach spot, FX swap, *outright forward*, CIRS i Currency Basis Swap zawartych przez dealerów banków sprawozdających, niezależnie od tego, czy te transakcje są księgowane w księdze banku prowadzącego działalność operacyjną w Polsce, czy też w księdze podmiotu dominującego z siedzibą za granicą.

7. W sprawozdaniach wśród transakcji zawartych „z instytucjami krajowymi” i „instytucjami krajów UGiW i reszty świata” wyróżnia się transakcje walutowe „z monetarnymi instytucjami finansowymi” (z wyłączeniem transakcji z NBP) oraz transakcje „z pozostałymi instytucjami sektora finansowego”. Dla operacji z krajowymi monetarnymi instytucjami finansowymi należy także wyodrębnić wartość transakcji z bankami krajowymi, oddziałami instytucji kredytowych i oddziałami banków zagranicznych. Szczegółowe definicje podmiotów wskazanych w podziale na kontrahentów transakcji znajdują się na stronie internetowej NBP: www.nbp.pl -> Statystyka i Sprawozdawczość -> Sprawozdawczość -> Sprawozdawczość dla NBP przekazywana przez banki -> Instrukcje -> Instrukcja wypełniania formularzy sprawozdawczych AXXX, PXXX, D301 oraz IDXX z załącznika nr 2 do Uchwały nr 53/2011 Zarządu NBP (dla banków stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości oraz Polskie Zasady Rachunkowości).

8. Przekazuje się informacje o wartości transakcji zawartych wyłącznie w okresie sprawozdawczym (data rozrachunku tych transakcji nie jest istotna). W przypadku transakcji wymiany waluty obcej na złotego sprawozdaje się wartość „nogi” złotowej. Wartość transakcji wymiany dwóch walut obcych przelicza się po kursie średnim NBP jednej z tych walut z dnia zawarcia transakcji.

9. Instytucje sprawozdające powinny przekazać dane o transakcjach zawartych z instytucjami powiązanymi kapitałowo (z podmiotami dominującymi, stowarzyszonymi, spółkami zależnymi, oddziałami). Należy m.in. wykazywać transakcje zawarte przez banki sprawozdające w celu zniwelowania ekspozycji na ryzyko rynkowe wynikającej z transakcji zrealizowanych z ich klientami – tzw. operacje *hedge back-to-back*. Nie należy natomiast wykazywać transakcji między dealerami instytucji sprawozdającej (*desks*) zawartych wyłącznie w celu uproszczenia zapisów księgowych lub ułatwienia zarządzania ryzykiem w tej instytucji.

Przykładowo transakcja zawarta przez *sales desk* z klientem niebankowym i następnie domknięta z *trading desk* w tym samym banku powinna być raportowana jeden raz, jako transakcja bank–klient niebankowy (nie należy raportować transakcji między *sales desk* a *trading desk*). Jeśli *trading desk* zabezpieczył następnie pozycję przez zawarcie przeciwstawnej transakcji (*hedge back-to-back*) z innym bankiem (np. z bankiem „matką”), to należy również sprawozdać jednokrotnie transakcję *hedge back-to-back*, jako transakcję banku z innym bankiem.

10. W obrotach z podmiotami niebankowymi wykazuje się tylko transakcje „negocjowane” (transakcje klientowskie zawierane z dealerami – *sales desk* – banku sprawozdającego). Oznacza to, że w formularzach M0017 i M0018 nie należy sprawozdawać transakcji walutowych z klientami detalicznymi, zawieranych według tabeli kursowej w oddziałach oraz innych placówkach banków.

11. W kategorii transakcji kasowych (*spot*) nie może być wykazywana ani wymiana początkowa („pierwsza noga”), ani wymiana końcowa („druga noga”) transakcji FX swap, nawet jeżeli jej rozrachunek następuje w ciągu dwóch dni (np. T/N FX swap).

12. Kategoria *outright forward* obejmuje zarówno terminowe transakcje z dostawą walut, jak i walutowe transakcje terminowe z rozliczeniem różnicowym (*non-delivery forward* – NDF, *contract for difference* – CFD). W przypadku transakcji NDF i CFD należy sprawozdawać wyłącznie transakcję otwarcia. Odwrotne transakcje służące wyłącznie rozliczeniu różnicowemu pierwotnej transakcji (transakcje zamknięcia zawierane zarówno 2-3 dni przed terminem rozrachunku transakcji *forward*, jak i zawierane w trakcie trwania tej

transakcji) należy pomijać w sprawozdawczości – niezależnie od tego, czy ich warunki są negocjowane z klientami. W kategorii transakcji terminowych (*outright forward*) nie może być wykazywana wymiana końcowa („druga noga”) transakcji *FX swap*, niezależnie od sposobu księgowania.

13. Kategoria *FX swap* obejmuje zarówno swapy walutowe typu *spot/forward*, jak i *forward/forward*. Wszelkie swapy walutowe (także *T/N FX swap*), niezależnie od sposobu księgowania, muszą być wykazywane w tej kategorii.

14. Wykazuje się wartość nominalną transakcji *FX swap*, a nie wartość przepływów związanych z tą transakcją. Oznacza to, że dla transakcji na rynku *FX swap* powinna być wykazana tylko wartość „jednej nogi” (albo wymiany początkowej, albo wymiany końcowej). Ani wymiana początkowa, ani wymiana końcowa transakcji *FX swap* nie może być wykazywana ani w kategorii transakcji kasowych (*spot*), ani w kategorii transakcji terminowych (*outright forward*).

15. Każdą transakcję walutową należy sprawozdawać jednokrotnie – tzn. zakup przez bank sprawozdający np. 10 mln EUR za 13 mln USD powinien być wykazany w kolumnie B1 jako równowartość w złotych 10 mln EUR lub równowartość w złotych 13 mln USD (nie należy sprawozdawać obu „nóg” walutowych, czyli EUR i USD, będących przedmiotem wymiany w przeliczeniu na złote).

16. W formularzu M0017 w kolumnie EUR/inne waluty sprawozdaje się transakcje z udziałem euro inne niż EUR/USD i EUR/CHF, oraz inne transakcje niż w formularzu M0018 w kolumnie EUR/PLN. Analogicznie, w formularzu M0017 w kolumnie USD/inne waluty wykazuje się transakcje z udziałem dolara inne niż USD/EUR i USD/CHF, oraz inne transakcje niż w formularzu M0018 w kolumnie USD/PLN.

17. W formularzach M0017 i M0018 w częściach dotyczących struktury terminowej zawartych transakcji należy wyodrębnić wartość transakcji z bankami krajowymi, oddziałami instytucji kredytowych i oddziałami banków zagranicznych.

18. W przypadku transakcji *FX swap*, za wyjątkiem transakcji typu *forward-forward*, pierwotny termin zapadalności powinien być liczony od dnia rozrachunku wymiany początkowej (pierwszej „nogi”) do dnia rozrachunku wymiany końcowej (drugiej „nogi”). Dotyczy to również transakcji, w których rozrachunek wymiany początkowej następuje w dniu zawarcia transakcji lub w pierwszym dniu roboczym po tym dniu. W przypadku transakcji *FX swap* typu *forward-forward* pierwotny termin zapadalności powinien być liczony od drugiego dnia roboczego po dniu zawarcia transakcji do dnia rozrachunku wymiany końcowej (drugiej „nogi”).

Przykład 9 (FX swap):

Dnia 29 maja 2009 r. dealer banku A zawarł z dealerem banku B transakcję EUR/PLN *FX swap* o dwutygodniowym terminie zapadalności, w której bank A pozyskał środki w PLN w zamian za środki w EUR. Dnia 2 czerwca 2009 r. (drugi dzień roboczy od dnia zawarcia transakcji) nastąpił rozrachunek pierwszej „nogi” transakcji, tzn. środki pieniężne w PLN oraz EUR dotarły na rachunki odpowiednio: banku A i B. Transakcja ta powinna zostać zaliczona do obrotów w maju (wg dnia zawarcia transakcji). Dnia 16 czerwca 2009 r. nastąpił rozrachunek drugiej „nogi” transakcji, tzn. bank A przelał na rachunek banku B środki w PLN, natomiast bank B przelał środki w EUR na rachunek

banku A. Pierwotny termin zapadalności tej transakcji wynosi dwa tygodnie (od 2 czerwca 2009 r. do 16 czerwca 2009 r. – okres pomiędzy dniem rozrachunku pierwszej „nogi” a dniem rozrachunku drugiej „nogi” transakcji) i według tego terminu zapadalności instrument powinien być wykazany w formularzu M0018 w wierszu R1.

19. Pierwotny termin zapadalności transakcji *outright forward* powinien być liczony od drugiego dnia roboczego po dniu zawarcia transakcji do dnia jej rozrachunku.

Przykład 10 (*outright forward*):

Dnia 2 lutego 2009 r. dealer banku A zawarł z dealerem banku B transakcję *outright forward* o miesięcznym terminie zapadalności. Datą *spot* dla tej transakcji jest 4 lutego 2009 r. (drugi dzień roboczy po dniu zawarcia transakcji). Transakcja ta powinna zostać zaliczona do obrotów w lutym (wg dnia zawarcia transakcji). Dnia 2 marca 2009 r. nastąpiło określenie kursu referencyjnego będącego podstawą do rozliczenia transakcji. Rozrachunek transakcji nastąpił 4 marca 2009 r. Pierwotny termin zapadalności tej transakcji wynosi jeden miesiąc (od 4 lutego 2009 r. do 4 marca 2009 r.) i według tego terminu zapadalności instrument powinien być wykazany (w zależności od pary walut) w formularzu M0017 lub w formularzu M0018 w wierszu L1.

20. W formularzach M0017-M0018 dotyczących struktury terminowej zawartych transakcji pochodnych (CIRS i Currency Basis Swap) przez pierwotny termin zapadalności transakcji należy rozumieć okres, na jaki została zawarta umowa, tj. okres od daty zajęcia pozycji w instrumencie pochodnym do daty wygaśnięcia transakcji (rozrachunku transakcji).

W przypadku transakcji CIRS (w tym Currency Basis Swap) jest to okres pomiędzy drugim dniem roboczym od dnia zawarcia transakcji a dniem rozrachunku ostatniej płatności (*maturity date*). Dotyczy to również przypadku, kiedy data rozpoczęcia transakcji (*effective date*) przypada później niż drugiego dnia roboczego po dniu zawarcia transakcji (*forward-starting swaps*).

Przykład 11 (CIRS):

Dnia 28 listopada 2008 r. dealer banku A zawarł z dealerem banku B transakcję 1Y CIRS. Datą rozpoczęcia transakcji CIRS (*effective date*) jest 2 grudnia 2008 r. (drugi dzień roboczy po dniu zawarcia transakcji), a dniem rozrachunku ostatniej płatności (*maturity date*) jest 2 grudnia 2009 r. Transakcja ta powinna zostać zaliczona do obrotów w listopadzie 2008 r. (wg dnia zawarcia transakcji). Pierwotny termin zapadalności tej transakcji wynosi rok (od 2 grudnia 2008 r. do 2 grudnia 2009 r.) i według tego terminu zapadalności instrument powinien być sklasyfikowany.

Warszawa, 2013